

مستند سیاسی بسازید!

فرانسه پس از پایان جنگ جهانی و در دوران بازسازی فرهنگی خود به این نتیجه رسید که تنها نمی‌توان از طریق ادبیات در جهان رسانه‌ای شده امروز حضور و حرفی برای گفتن داشت. به همین دلیل تلاش کرد در حوزه فیلم و رسانه نیز سهم خود را بگیرد. تشکیل شبکه آرت به عنوان یک مرجع مهم در خصوص تولید و پخش آثار سینمای هنری و مستند در جهان به همین دلیل صورت گرفت. تاسیس این شبکه در حقیقت تحقق ایده مشترک فرانسوا میتران، رئیس‌جمهور وقت فرانسه و هلموت کهل صدر اعظم سابق آلمان برای

ایجاد یک شبکه فراملی مشترک بود..

سال ۱۹۹۴ اداره «مدیریت سمعی-بصری خارجی» به عنوان بخشی از وزارت خارجه فرانسه شکل گرفت. این اداره، شکل توسعه‌یافته بخش مدیریت ارتباطات بود که در دهه ۸۰ ایجاد شده بود. این ادارات دو شبکه تلویزیونی را ایجاد کردند TV۵: در سال ۱۹۸۶ و شبکه Arte در سال ۱۹۹۲. این تصمیم بسیار هوشمندانه بود و درست اجرا شد چرا که امروزه این شبکه‌های تلویزیونی تأثیر فرهنگی فراوانی بر اروپا و کل جهان دارد. البته این اداره بعدا یعنی از سال ۲۰۱۰ به وزارت فرهنگ و ارتباطات منتقل شد ولی همچنان براساس سیاست‌های راهبردی فرانسه در ایجاد اتحاد با آلمان و دیگر کشورهای اروپایی عمل می‌کند. شبکه آرته که بر همین اساس میان دو کشور فرانسه و آلمان مشترک است و به این دو زبان برنامه تولید می‌کند، با شعار «ما چراچوپایانه زندگی کنیم » در استراسبورگ فرانسه مستقر است و البته یکی از دفاتر اصلی آن در بادن بادن آلمان قرار دارد. مستندهای بلند۹۰ دقیقه‌ای و برنامه‌های سریالی هشت ساعته و همچنین فیلم‌های کوتاه از شبکه آرته پخش می‌شود.

این شبکه سعی دارد خود را به عنوان مرجعی برای فرهنگ و هنر و به عنوان شبکه فرهنگ اروپا معرفی کند. حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و پخش برنامه‌ها و فیلم‌های هنری و مستند و معرفی استعداد های هنری در کشورهای مختلف جهان از جمله سیاست‌های این شبکه است و نگاه ویژه‌ای به خاورمیانه و به خصوص ایران دارد. پخش آثاری از هنرمندان ایرانی، در زمینه فیلم داستانی و مستند با نگاه و رویکرد مورد حمایت سیاستگذاران فرانسوی همیشه در برنامه‌های این شبکه جای ویژه‌ای داشته است.

مسئولان این شبکه تاکنون چند بار به مناسبت‌های مختلف از جمله جشنواره بین‌المللی فیلم حقیقت به ایران آمده‌اند. در یازدهمین جوان ایرانی که قصد دارند فیلم‌های مستند شبکه به ایران آمد و در معرفی شبکه خود، آرته را اصلی‌ترین پخش‌کننده مستند در سطح جهان معرفی کرد که در سال ۲۰۰ ساعت به صورت اختصاصی مستند پخش می‌کند.

دو سال بعد هم مسئول خرید فیلم شبکه آرته به تهران آمد و گفت به نظر وی روزی این شبکه به زبان فارسی هم برنامه پخش خواهد کرد. پیتز گوتشالک در این نشست خطاب به فیلمسازان جوان ایرانی که قصد دارند فیلم‌های مستند تولید کنند، توصیه‌هایی کرد و گفت: برای ایده‌ای که دارید تهیه‌کننده‌ای خوب پیدا کرده و سعی نکنید همه کارها را خودتان به تنهایی انجام دهید. تمرکز را روی کار خلاقانه بگذارید و اگر به سازماندهی و تهیه‌کنندگی علاقه دارید چارچوب کارتان را تغییر دهید. حتما مستند سیاسی بسازید تا دیده شوید، حرف‌زن از محیط زیست و حیات وحش و هر موضوع دیگری اگر درست انجام شود، می‌تواند چنان ابعادی پیدا کند که از یک مستند سیاسی هم فراتر برود. باورش سخت است اما واقعا یک مسئول شبکه فیلمسازی به تهران آمده و در یک برنامه رسمی به کارگردان‌های جوان ایرانی درباره این‌که چگونه و برچه اساسی فیلم بسازند، راهکار داده است!

این روزها یازدهمین جشنواره انار «صدادانه یاقوت»، با هدف ایجاد شور و نشاط اجتماعی و بهره‌مندی خانواده‌ها از برنامه‌های متنوع فرهنگی و هنری در فرهنگسرای بهمن در حال اجراست. رضا دوستعلی، دبیر اجرایی جشنواره صدادانه یاقوت از تمدید دو روزه این جشنواره خبر داد و گفت: این اقدام به دنبال استقبال مخاطبان از این جشنواره صورت گرفته است و جشنواره صدادانه یاقوت در چهار فرهنگسرای

تمدید جشنواره «صدادانه یاقوت»

روزی که رولان بارت نظریه پرداز مشهور، عکسی منتشر شده از یک سرباز فرانسوی رنگین پوست را با نگاهی نشانه‌شناسانه و اسطوره‌شناسانه تحلیل کرد، تاکید کرد که هدف از انتشار تصویری از یک نو جوان در حال سلام نظامی به پرچمی که در تصویر غایب است، واقعی جلوه دادن مفهوم امپراتوریو بدگی فرانسه از طریق نمایش سلام نظامی جوان سیاهپوست است. بارت نوشت که این تصویر دارای دلالت یا نوعی خاص از پیام است: «فرانسه امپراتوری بزرگی است که همه فرزنداناش، بدون تمایزی در رنگ و نژاد، صادقانه در خدمت پرچمش ایستاده‌اند!» این پیام که بارت آن را از دل یک عکس رسانه‌ای بیرون کشید، در رسانه‌ها بسیار و هربار به شکلی تکرار می‌شود اما واقعیت این است که اگرچه فرانسه، همیشه و حتی همین حالا خود را در قامت یک امپراتور دیده است، در طول تاریخ بنیاد های این امپراتوری بر تبعیض نژادی و البته شست‌وشوی مغزی مردم کشورهای استوار بوده است که زیر نام امپراتوری فرانسه قرار داشته‌اند. فرانسه در برابر شهروندان کشورهایی که تحت استعمار قرار داده بود، سیاست مزورانه‌ای در پیش گرفت. با وجود دفاع تمام قد این کشور از اصول دموکراسی و داعیه این‌که مهد مردم سالاری است، از اجرای قوانین مردم سالارانه و براییی انتخابات آزاد در این کشورها سر باز می‌زد و در برابر شهروندان آنها به‌خصوص الجزایر که برای فرانسه اهمیتی ویژه داشت، با حداکثر خشونت برخورد می‌کرد. عجیب تر از همه این‌که با وجود انضمام خاک این کشورها به فرانسه، دولت پاریس شوروندی ساکنان این سرزمین‌ها را به رسمیت نمی‌شناخت و آنان را فرانسوی نمی‌دانست. به عبارت دیگر ساکنان این سرزمین‌ها مجبور بودند زیر پرچم فرانسه به جنگ بروند و جان بدهند اما فرانسه آنان را رسما فرانسوی محسوب نمی‌کرد. در این نوشتار می‌خواهیم درباره شیوه‌های این استعمار و استعمار تاریخی در فرانسه در طول تاریخ بگویم و البته خواهیم گفت که این روش‌های استعماری هنوز هم در این کشور جریان دارد.

نقش مهم فرانسه در فرهنگ، اقتصاد و سیاست‌های منطقه‌ای و جهانی کشورهایی که سال‌هاست از فرانسه مستقل شده‌اند، نشان می‌دهد که این استقلال درباره بسیاری از کشورها صوری است و پاریس همچنان خود را همه‌کاره و تصمیم‌گیر این کشورها می‌داند به‌خصوص این‌که قانون اساسی بسیاری از این کشورها گزته‌برداری از قانون اساسی فرانسه هم هست و این کشورها الگوی فرانسه را همچنان و همیشه در پیش چشم خود دارند. البته این را هم اضافه کنیم که سران بسیاری از این کشورها، صندلی حکمرانی خود را مدیون حمایت‌های مالی و سیاسی ساکنان کاخ الیزه هستند. در مواردی هم که کشورهایی خواسته‌اند، پس از استقلال، نظام سیاسی مستقلی برای خود طراحی کنند، فرانسه دست از سر آنان برنداشته و سرها برید و خون‌ها به پا کرده است، برای مثال الجزایر که نظام سیاسی پس از استقلال آن بدون نظر و طراحی فرانسه ایجاد شد، همواره دستخوش رویدادهای سیاسی و کودتاهایی بوده که آرامش این کشور را برهم زده است، اگرچه حتی خود همین نمونه الجزایر هم در دیگر فرهنگی به شدت تحت تأثیر فرانسه است و به جرات می‌شود گفت استقلال فرهنگی در برابر فرانسه به دست نیاورده است. این وابستگی فرهنگی، دلایل تاریخی دارد. آفریقای شمالی اگرچه تحت تصرف مسلمانان بود اما اسلامی که در این کشورها به‌خصوص کشورهاییکه دارای مساحت زیادی از بیابان‌ها و قبایل بیابانگرد بودند، با اسلامی که در دیگر مناطق جهان اسلام رواج داشت، ماهیتا متفاوت بود. این پخش از آفریقا از دیرباز به سبب نزدیکی جغرافیایی به اروپا تحت تأثیر فرهنگ مسیحی بود و اعتقادات صوفی مسلکی در آنها رواج زیادی داشت. از طرف دیگر وسعت بیابان‌ها و نبود یکجانشینی باعث شده بود ساکنان این مناطق عملا قرن‌ها دور از دسترس شاهان

مسلمان و خلفا به زندگی خود ادامه دهند و ساختار زندگی اجتماعی و فرهنگی آنان با مناطق شهرنشین و یکجانشین متفاوت بود. استعمار و تحت الحمایه فرانسه قرار گرفتن مناطق شمالی آفریقا عملا این اختلاط فرهنگی را بیشتر و بیشتر کرد و فرهنگ نه چندان مذهبی مسلمانان این کشورها، به صورت بنیادی تحت

ولا. اشراق، بهمن و خواران شنبه و یکشنبه هم میزبان همشهریان است. او افزود: این جشنواره در بخش‌های متنوع شامل عرضه انار و مشتقات آن، نمایشگاه سوغات استان‌ها و صنایع دستی اقوام، نمایشگاه فرش دستباف و برنامه‌های متنوع فرهنگی- هنری به منظور آشنایی شهروندان با میراث فرهنگی، تولیدات هنری و صنایع دستی نقاط مختلف ایران تدارک دیده شده است. دبیر اجرایی جشنواره صدادانه یاقوت

سرمایه‌گذاری برای «پرستیز فرهنگی»

فرانسه به عنوان هفتمین اقتصاد جهان، دارنده سلاح‌های هسته‌ای، یکی از اعضای دائم شورای امنیت سازمان ملل و بزرگ‌ترین قدرت نظامی اروپا همواره قدرت و اقتدار جهانی خود را محصول و نتیجه اعمال سیاست وابستگی فرهنگی می‌دانسته است و در طول تاریخ حتی از دوران پادشاهان اسپدبادی، این سیاست اصلی حکمرانان این کشور بوده است. فرانسه با وجود این‌که بعد از انقلاب کبیر این کشور، رسما سیاست جدایی دین از سیاست را پیشه کرد و همواره یکی از کشورهای خط مقدم در طرفداری از لاتیسم بوده است، در تمام سال‌های بعد از انقلاب، از مسیون‌های مذهبی حمایت کرد و برای آنان سازمان تاسیس و بودجه پیش‌بینی کرد، چرا که فعالیت مسیون‌های مذهبی مبلغ مسیحیت در در نهایت به نفع گسترش امپراتوری فرهنگی فرانسه منجر می‌شد. گویا از نظر فرانسوی‌ها صادر کردن ارزش‌های ملی و تاریخی این کشور، مانند یک مأموریت مذهبی لازم‌الاجراست. فرانسوی‌ها از همین طریق، در کشورهایی که روزی مستعمره‌شان بوده‌اند، یک طبقه نخبه و روشنفکر تابع خود ایجاد کرده‌اند.

مهم‌ترین وسیله برای صادر کردن این ارزش‌های فرهنگی، مدارس فرانسوی بوده است و به همین دلیل دولت‌های این کشور همواره بر اهمیت تاسیس مدارس فرانسوی در سطح جهان تأکید کرده‌اند و تأسیس انجمن ملی اداره دانشگاه‌ها و مدارس فرانسوی با همکاری وزارت خارجه و وزارت آموزش عمومی در ابتدای قرن بیستم در همین

ولا. اشراق، بهمن و خواران شنبه و یکشنبه هم میزبان همشهریان است. او افزود: این جشنواره در بخش‌های متنوع شامل عرضه انار و مشتقات آن، نمایشگاه سوغات استان‌ها و صنایع دستی اقوام، نمایشگاه فرش دستباف و برنامه‌های متنوع فرهنگی- هنری به منظور آشنایی شهروندان با میراث فرهنگی، تولیدات هنری و صنایع دستی نقاط مختلف ایران تدارک دیده شده است. دبیر اجرایی جشنواره صدادانه یاقوت

ادامه داد: در این جشنواره انار و سایر مشتقات و محصولات آن توسط باغداران به طور مستقیم عرضه می‌شود و همشهریان می‌توانند علاوه بر استفاده از فضای مفرح این جشنواره، خریدهای خود را نیز با قیمت مناسب انجام دهند. علاقه‌مندان برای شرکت در یازدهمین جشنواره انار صدادانه یاقوت می‌توانند تا ۱۳ آذر از ساعت ۹ تا ۲۱ به فرهنگسرای ولا. اشراق، خواران و بهمن مراجعه کنند. /مهرو

فرانسه چگونه از فرهنگ برای پیشبرد اهداف

استعمار در بسته‌بندی

دولت نیک نزدیک کر تقویت اتع نقش محو و پررنگی در عرصه راهبردی را هم در دنر و فرانسه دو، مهم، اتحاد راهبر تر از هر زمانه است. این کشور با پیش‌بینی دقیق و برنامه‌ریزی دقیق، توانسته است به عنوان یک قدرت جهانی مطرح شود. در سال ۱۹۰۰، فرانسه به عنوان یک قدرت جهانی مطرح شد. در سال ۱۹۰۰، فرانسه به عنوان یک قدرت جهانی مطرح شد. در سال ۱۹۰۰، فرانسه به عنوان یک قدرت جهانی مطرح شد.

شش میلیون نفر در فعالیت‌های فرهنگی آن شرکت می‌کنند. در کنار این شبکه جهانی آلیانس‌ها، مؤسسه‌هایی نیز در سطح دنیا با نام انستیتوهای فرانسوی وجود دارند که از نظر کارکرد و مأموریت، اهدافی مشابه آلیانس‌ها دارند و مکمل آن محسوب می‌شوند. نخستین انستیتو در سال ۱۹۰۷ و در فلورانس ایتالیا بنا نهاده شد. در کنار این دو نهاد باید از آژانس آموزش زبان فرانسه در خارج نیز نام برد که خود این آژانس هم ۲۸۰ مدرسه در ۱۳۰ کشور را با بیش از ۲۰۰ هزار دانش‌آموز تحت آموزش دارد. مجموعه این نهاد‌های فرهنگی با بودجه‌های سنگین سال‌هاست در زمینه ساخت افرادی با پیش‌زمینه ذهنی علاقه به فرانسه و فرهنگ این کشور در حال فعالیت هستند.

سند‌های کاردار ایران در کتابخانه ملی

مجموعه اسناد اهدایی خاندانی مربوط به دوران زندگی اصغر پارسا دبیر و کاردار سفارت ایران در چین از دوره پیش تاپس از جنگ جهانی دوم به سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران اهدا شده است. این اسناد براساس

حجم اسناد اهدایی که در ۲۰۸ ردیف تنظیم شده، شامل بیش از ۲۵۰۰ برگ سند، ۱۹۰۰ برگ روزنامه و نشریه داخلی و خارجی، ۸۸ جلد مجله و نشریه، ۱۶ جلد کتاب و رساله، یک جلد قرآن کوچک اهدایی، پایان‌نامه تحصیلی، ۲۰۰ برگ اعلان و آگهی، ۴۰ کتابچه، پنج شیت نقشه و غیره می‌شود که به سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران اهدا شده است. این اسناد براساس معیارهایی مانند نوع سند، تعلق مستقیم یا غیرمستقیم به دوره زندگی اصغر پارسا از سال ۱۲۹۴ تا ۱۳۸۵ شمسی دسته‌بندی شده است. اصغر پارسا، فردی علاقه‌مند به ادبیات و از دیار آذربایجان و شهر خوی بوده است که به عنوان دبیر و کاردار سفارت ایران در چین از دوره زمانی پیش تاپس از جنگ جهانی دوم فعالیت داشته است. /ایسنا

انتشار ۳ نمایشنامه جدید

دونمایشنامه «رقص جنگل‌ها» و «مرداب‌نشینان» منتشر شدند. این دو نمایشنامه درباره پیچیدگی‌های شخصیت انسان در دل دورانی از تاریخ است که توسط نشر ثالث در ۲۴ صفحه منتشر و در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.

دو نمایشنامه «رقص جنگل‌ها» و «مرداب‌نشینان» به نویسندگی وله سوینکا و ترجمه محمد حافظی است. همچنین نمایشنامه «شاهزاده هامبورگ» به نویسندگی هاینریش فون کلايست (شاعر، نمایشنامه‌نویس، رمان‌نویس اهل آلمان) و زبان‌گردانی محمد اوحدی حائری، توسط انتشارات نیما منتشر شد. «شاهزاده هامبورگ»، آخرین و از نظر برخی از اهل فن، مهم‌ترین و تکنیکی‌ترین نمایشنامه هاینریش فون کلايست است که با فرمی نظرگیر و با ابتکارات زبانی، پیچیدگی‌های سیاسی و نافرمانی مدنی در راه پیروزی یک ملت را با به چالش کشیدن مفاهیم قراردادی سیاسی، نظامی، قضایی و اخلاقی اعم از اخلاق در ساخت عمومی و خصوصی به نمایش می‌گذارد. چپسنتی عدالت در بافت قدرت حاکمان یکی از مفاهیم محوری در تمامی آثار کلايست است که آخرین نمایشنامه او نیز از آن مستثنایست.

رادیو با «تاج» شنیدنی شد

امروز ۴۱ سال از خاموشی خواننده‌ای می‌گذرد که نوای صدایش رادیو را شنیدنی می‌کرد. جلال‌الدین تاج‌امفهان‌ی از بزرگان موسیقی کشور است که سال‌ها علاوه بر خوانندگی، سرپرست خوانندگان رادیو بود و طی شش دهه فعالیت هنری، هنرمندان بسیاری همچون حسین خواجه‌امیری (ایرج)، علی‌اصغر شاه‌زیدی، علی‌رضا افتخاری، حمیدرضا نوربخش و... را تربیت کرد. تاج‌امفهان‌ی متولد سال ۱۲۸۲ در امفهان بود و از ۱۰ سالگی نزد استادانی چون سیدعبدالرحیم امفهان‌ی، نایب‌اسد...، حسین خضوعی، حسین عندلیب و حبیب شاطر-حاجی به دانش‌اندوزی پرداخت. دکلام‌سیون شعر، تحریرهای برجسته، تنوع تحریری، مدایع رسا و قدرتمند و مناسب‌خوانی برخی از ویژگی‌های آوازی اوست. ترانه «آتش دل» از آثار مشهور تاج‌امفهان‌ی است که روز ۱۳ آذر ۱۳۶۰ در ۷۸ سالگی بدرود حیات گفت.

